

Fullmäktigemotion: Förbättring av rådgivning och vård i klimakteriet

Även om nästan varje finländare på ett sätt eller annat berörs av klimakteriet, ligger vården av klimakteriet ännu i sin linda. Det är svårt både att identifiera symtomen och att få hjälp med dem. Kvinnor kommer vanligen in i klimakteriet mellan 45 och 55 års ålder, men menstruationen kan bli oregelbunden redan vid 40 år när kvinnokroppen förbereder sig på klimakteriet. I västvärlden börjar klimakteriet i genomsnitt kring 50 års ålder. Hur länge klimakteriet pågår är individuellt. Det kan variera från några år till över tio år.

De flesta kvinnor har ett eller fler klimakterierelaterade symtom som försämrar livskvaliteten. Nästan 75 procent av alla kvinnor lider av besvär som förorsakas av menopaus. Besvären är bland annat vallningar, torra slemhinnor, förändringar i humöret, sömnlöshet och depression. Uppskattningsvis 20–25 procent av alla kvinnor lider av kraftiga klimakteriesymtom.

Symtomen påverkar kvinnans välbefinnande och arbetsförmåga, till och med aktiviteten i arbetslivet. I en brittisk undersökning berättade 10 procent av kvinnorna som deltog i undersökningen att de slutat sitt arbete på grund av klimakteriesymtomen. 14 procent började arbeta deltid och 8 procent gav upp tanken på att klättra i karriären. En tidigare svensk undersökning visade att symtomen är kraftigare hos kvinnor som har ett stressigt arbete.

Förutom att klimakteriet är individuellt, är det också en fråga om företags- och nationalekonomi. Kvinnor över 45 år utgör en betydande grupp på arbetsmarknaden. I Finland finns det över 1,3 miljoner kvinnor över 45 år. God vård har en betydande inverkan på samhället och kvinnans välbefinnande, delaktighet, ekonomiska ställning och jämställdhet.

I Sverige erbjuder en del hälsocentraler klimakterierådgivning. Rådgivningen ges av utbildade klimakterierådgivare, såsom barnmorskor specialiserade i kvinnosjukdomar eller gynekologer. På mottagningen får man hjälp och råd med klimakteriesymtomen och man överväger olika behandlingsalternativ. På mottagningen kan kunden också få en gynekologisk undersökning.

Alla kvinnor har rätt att bli förstådda för det som händer i kroppen och få mer effektiv vård för de besvär som förorsakas av klimakteriesymtom.

Finland är en föregångare på många fronter när det kommer till jämställdhet. I hälso- och sjukvården finns det däremot rum för förbättring i behandlingen av kvinnosjukdomar och i synnerhet i vården av kvinnor i klimakterieåldern. När det finns metoder att öka kvinnornas välbefinnande och livskvalitet, ska dessa metoder vara jämlikt tillgängliga för alla kvinnor i hela välfärdsområdet – inte bara via privata hälsovårdstjänster.

Det handlar också om att stärka den förebyggande servicen i enlighet med Österbottens välfärdsområdes strategi. Om man snabbt kan identifiera klimakteriesymtom och påbörja en god vård, minskar också antalet felaktiga diagnoser, onödiga undersökningar och konsultationer med specialistläkare.

Jag kräver att Österbottens välfärdsområde kartlägger hur rådgivning och vård vid klimakteriet kan ordnas i hälso- och sjukvården i vårt område på bästa sätt.

Vasa 10.2.2025

Lotta Alhonnoro